

Lukasz Satola
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Polityka opodatkowania nieruchomości w gminach województwa małopolskiego w latach 2007-2010

Property tax policy in the municipalities of Malopolska Region in 2007-2010

Polityka podatkowa gmin należy do najistotniejszych działań w zakresie pozyskiwania dochodów własnych umożliwiających finansowanie ustawowych zadań samorządu. W dobie kryzysu znaczenie właściwie prowadzonej polityki podatkowej wzrasta z uwagi na ograniczone możliwości kreowania innych źródeł dochodu. Celem artykułu jest ocena zróżnicowania polityki podatkowej gmin w zakresie stosowanych przez nie stawek podatku od nieruchomości. Wyniki badań wskazują na duże zróżnicowanie stosowanych przez gminy stawek podatku od nieruchomości. Nie widać natomiast istotnych różnic w prowadzonej polityce podatkowej w okresie dynamicznego wzrostu gospodarczego i kryzysu ekonomicznego.

Słowa kluczowe: budżet, finanse samorządów, gmina, podatek od nieruchomości, polityka podatkowa.

Wprowadzenie

Polityka podatkowa stanowi główną część polityki dochodowej, która łącznie z polityką wydatkową i polityką równoważenia budżetu składają się na politykę finansową jednostek samorządu terytorialnego.¹ Lokalna polityka podatkowa polega na określaniu źródeł i sposobów gromadzenia dochodów podatkowych dla realizacji gospodarczych, społecznych oraz finansowych celów funkcjonowania JST. Ze względu na niezbędny poziom autonomii podejmowania decyzji skoncentrowana jest ona głównie na podatkach lokalnych.

Strategia rozwoju gospodarczego realizowana w samorządach lokalnych powinna opierać się na celowo dobieranych instrumentach dostosowanych do określonych uwarunkowań oraz sytuacji gospodarczej. Główne kierunki lokalnej polityki ekonomicznej powinny przejawiać się w działaniach zmierzających do

---

¹ Zob. M. Jastrzębska, Podstawy polityki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, Samorząd Terytorialny, nr 7-8/2000, s. 22-35.

stymulowania aktywności gospodarczej, przeciwdziałaniu załamaniu koniunktury, a także poszukiwania sposobu wyjścia z kryzysu gospodarczego.²

W procesie kreowania wzrostu gospodarczego polityka podatkowa rozumiana jest jako dobór źródeł oraz metod gromadzenia dochodów publicznych dla osiągnięcia celów społecznych i gospodarczych, ustalonych przez właściwe organy publiczne.³ Najistotniejszym celem polityki podatkowej zarówno w wymiarze mikro-, jak i makroekonomicznym jest wypełnienie funkcji fiskalnej oznaczającej gromadzenie dochodów warunkujących realizację zadań przypisanych podmiotom sektora finansów publicznych.⁴ Przy pomocy polityki fiskalnej władze jednostek samorządu terytorialnego stymulują lokalną społeczność do określonych działań, a także mają możliwość aktywizowania inwestorów. Właściwie realizując założenia polityki podatkowej władze lokalne mają możliwość oddziaływania na rozwój wielu dziedzin życia społeczno-ekonomicznego w gminie.⁵

Celem artykułu jest ocena zróżnicowania polityki podatkowej gmin województwa małopolskiego w zakresie stosowanych przez nie stawek podatku od nieruchomości.

Material i metodyka badań

Podstawowym źródłem danych empirycznych, które zostały wykorzystane w prowadzonych analizach były badania przeprowadzone we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego szczebla gminnego zlokalizowanych na obszarze województwa małopolskiego. W ramach przeprowadzonych badań empirycznych z gmin pozyskano dane na temat wysokości stosowanych przez nie stawek podatku od nieruchomości z lat 2007 i 2010.

Skalę różnic w zakresie stosowanych przez gminy stawek podatku przedstawiono na skali przedziałowej, co umożliwiło przyporządkowanie poszczególnych obiektów (gmin) do określonych uprzednio kategorii jednostek wyróżnionych ze względu na poziom fiskalizmu. Dokonano również analizy zmian, jakie zaszły w gminach województwa małopolskiego w zakresie stosowanej polityki podatkowej. Umożliwiło to identyfikację kategorii nieruchomości, których opodatkowanie cechowało się relatywnie największą

---

² M. Kogut-Jaworska, Zmienność dochodów podatkowych gmin a możliwości oddziaływania na gospodarkę lokalną w warunkach kryzysu, [w:] Nowe zarządzanie finansami publicznymi w warunkach kryzysu, S. Owsiak (red.), Wyd. PWE, Warszawa, 2011, s. 390.

³ Z. Fedorowicz, Polityka fiskalna, Wyd. Wyższa Szkoła Bankowa, Poznań, 1998, s. 7.

⁴ Por. T. Skica, T. Wołowicz, D. Reško, Stawki podatkowe jako instrument stymulujący rozwój gminy a założenia racjonalnej strategii podatkowej gminy, Samorząd Terytorialny, nr 12/2012, s. 39.

⁵ M. Podstawka, E. Rudowicz, Wykorzystanie wybranych podatków lokalnych w kreowaniu polityki fiskalnej gmin, Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, seria Polityki Europejskie, Finanse i Marketing, nr 4(53)/2010, s. 80.

stabilnością, co ma szczególne znaczenie dla planowania finansowego w sektorze przedsiębiorstw. Przeprowadzony został również rachunek korelacji pomiędzy zmiennymi, którymi były poszczególne stawki kategorii gruntów i budynków objęte podatkiem od nieruchomości.

Wyniki badań

Organy stanowiące gmin korzystając z przywileju ustalania stawek podatku od nieruchomości mają możliwość różnicowania ich wysokości w poszczególnych kategoriach przedmiotu opodatkowania.⁶ Zakres swobody decyzji rad gmin i miast jest w tej kwestii dość szeroki, a jedynym ograniczeniem są maksymalne stawki podawane rokrocznie w obwieszczeniach Ministra Finansów, a publikowane w Monitorze Polskim.

Tabela 1. Struktura gmin ze względu na wysokość stosowanych stawek podatku od nieruchomości w 2007 r.

Specyfikacja przedmiotu opodatkowania	Liczba gmin stosujących stawki podatku w przedziale (%) maksymalnej stawki ustawowej				
	poniżej 40	40-60	60-80	80-100	w tym stosujące stawkę maksymalną
Od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	1	21	54	95	13
Od gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych	3	21	4	143	53
Od pozostałych gruntów	98	44	14	15	8
Od budynków mieszkalnych lub ich części	3	31	66	71	15
Od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	2	21	60	88	3
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	0	30	36	105	32
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	7	15	13	136	37
Od pozostałych budynków lub ich części	4	54	87	26	4
Razem	118	237	334	679	165

Źródło: obliczenia własne.

⁶ Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, Dz.U. z 2010 nr 95 poz. 613.

Wyniki innych badań wskazują, że podatek od nieruchomości stanowi najbardziej wydajne źródło spośród podatków lokalnych.⁷ Z drugiej jednak strony stosowanie przez gminy obniżek maksymalnych stawek podatku od nieruchomości ma największe negatywne skutki dla obniżenia dochodów własnych budżetów gmin.⁸

Dane zaprezentowane w tabeli 1. dowodzą dużego zróżnicowania stosowanych w małopolskich gminach stawek podatku od nieruchomości. Zróżnicowanie to jest widoczne zarówno w zakresie wysokości stosowanych stawek, jak i znajduje odzwierciedlenie w odniesieniu do poszczególnych kategorii specyfikacji przedmiotowego podatku. W zdecydowanej większości przypadków najbardziej liczna była grupa gmin, w których stawki podatku zostały uchwalone w przedziale 80-100% maksymalnej stawki ustawowej. Wyjątkiem była tu jedynie kategoria podatku od pozostałych gruntów, gdzie najwięcej gmin (98) zdecydowało się stosować stawki w najniższym przedziale (poniżej 40%). Wyjaśnieniem takiego stanu rzeczy może być fakt, że w tej kategorii zawierają się między innymi grunty zajęte pod mieszkalnictwo, a zatem stawki te dotyczą relatywnie szerokiego kręgu podatników.

Udział jednostek, w których w 2007 r. obowiązywały maksymalne stawki podatku różnił się ze względu na rodzaj objętej nim nieruchomości. Generalnie ujmując ukształtował się na niskim poziomie w odniesieniu do najczęściej występujących tytułów opodatkowania, tzn. budynków i gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynków mieszkalnych. Może to mieć związek z niechęcią przedstawicieli rad gmin i miast do „narażania się” na krytykę ze strony najliczniejszych grup płatników podatku od nieruchomości. W innych grupach, gdzie podatek dotyczy zdecydowanie mniejszej grupy podatników (np. od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych lub obrotem materiałem siewnym albo od gruntów znajdujących się pod zbiornikami wodnymi) działania władz gmin cechował wyższy poziom fiskalizmu. Takie działanie można odbierać jako pewien przejaw populizmu.

---

⁷ P. Swianiewicz, *Finanse samorządowe. Koncepcje, realizacja, polityki lokalne*, Wyd. Municipium, Warszawa, 2011, s.

⁸ M. Kogut-Jaworska, *Zmienność dochodów podatkowych gmin a możliwości oddziaływania na gospodarke lokalną w warunkach kryzysu*, [w:] *Nowe zarządzanie finansami publicznymi w warunkach kryzysu*, S. Owsiak (red.), Wyd. PWE, Warszawa, 2011, s. 394.

Tabela 2. Struktura gmin ze względu na wysokość stosowanych stawek podatku od nieruchomości w 2010 r.

Specyfikacja przedmiotu opodatkowania	Liczba gmin stosujących stawki podatku w przedziale (%) maksymalnej stawki ustawowej				
	poniżej 40	40-60	60-80	80-100	w tym stosujące stawkę maksymalną
Od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0	18	63	90	8
Od gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych	2	22	6	141	58
Od pozostałych gruntów	89	53	14	15	3
Od budynków mieszkalnych lub ich części	11	29	67	64	4
Od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	1	17	86	67	1
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	2	30	39	100	37
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	5	8	15	143	46
Od pozostałych budynków lub ich części	7	86	45	33	5
Razem	117	263	335	653	162

Źródło: obliczenia własne.

Globalny kryzys ekonomiczny nie pozostawał bez wpływu na finanse publiczne, w tym sektor finansów samorządowych, czego pierwszym wyrazem było zmniejszanie się wpływów po stronie dochodów budżetowych.⁹ W tabeli 2. zestawiono stawki podatku od nieruchomości obowiązujące w gminach w 2010 r., a zatem w okresie, gdy zjawiska kryzysowe w gospodarce były już widoczne, a ich skala była wówczas już stosunkowo dobrze rozpoznana.

Podobnie jak w 2007 r., trzy lata później stawki podatku od nieruchomości w poszczególnych gminach charakteryzowały się dużą zmiennością. Największa liczba samorządów zdecydowała się stosować stawki

⁹ Por. Ł. Satoła, Kryzys finansów publicznych z perspektywy społeczności lokalnej, Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, t. XIV, z. 4, Warszawa-Poznań-Białystok, 2012, s. 104.

podatkowe znajdujące się w przedziale 80-100% wartości maksymalnych. Łączna liczba gmin, w których w 2010 r. uchwalono maksymalne dozwolone w ustawie stawki podatku w ramach poszczególnych kategorii nieruchomości była niższa o trzy jednostki w stosunku do wartości z 2007 r. Równocześnie w ciągu 3-letniego okresu objętego analizą zaledwie o 1 podmiot zmalała liczba gmin stosujących najbardziej liberalną politykę podatkową, tzn. utrzymujących stawki podatku poniżej 40% ich górnych wartości.

W największym stopniu w ciągu 3 lat zwiększeniu uległa grupa gmin, w której obowiązujące stawki podatku kształtowały się w przedziale 40-60% maksymalnego limitu. Może to świadczyć o dostosowywaniu stawek podatku lokalnego przez władze stanowiące samorządów do zdolności płatniczych podatników. W okresie kryzysu możliwości regulowania zobowiązań przez ludność i podmioty gospodarcze, w tym ponoszenia ciężarów publiczno-prawnych zmniejszają się i radni gmin i miast wykazując w tym aspekcie zrozumienie postanowili obniżyć pułap stosowanych stawek podatku od nieruchomości. Potwierdzeniem tej tezy jest również analiza grupy gmin, w której stawki podatkowe ustalone zostały na poziomie 80-100% ustawowych limitów. Liczebność tej grupy zmalała w ciągu analizowanego okresu w największym stopniu.

Warto zaznaczyć, że zjawiska kryzysowe nie były widoczne jedynie w grupie podatników, dotknęły również budżety samorządów lokalnych. Tym samym władze gmin stawały przed dylematem pogodzenia konieczności ograniczenia skali fiskalizmu wobec mieszkańców i podmiotów gospodarczych z obszaru gminy z bieżącymi potrzebami budżetowymi. Z tego powodu zmiany dokonywane w strategii podatkowej nie miały przełomowego charakteru, a były raczej próbą pogodzenia interesów obu stron: podatników i samorządowego budżetu.

W zakresie prowadzonych analiz polityki podatkowej gmin postanowiono również sprawdzić występowanie ewentualnych korelacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami stawek podatku od nieruchomości (tab. 3). Najwyższą zbieżność pomiędzy stawkami (wartości współczynnika powyżej 0,80) obliczono dla następujących kategorii nieruchomości: gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych, budynków mieszkalnych lub ich części oraz budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych. Świadczy to o tym, że w odniesieniu do tych kategorii nieruchomości strategia podatkowa gmin charakteryzowała się największym poziomem stabilności. Dla podatników sytuacja taka oznaczała dużą przewidywalność odnośnie płaconych przez nich stawek, co w przypadku

prowadzenia działalności gospodarczej znacząco ułatwia prowadzenie rachunku ekonomicznego, w tym szczególnie wysokość ponoszonych kosztów z tytułu zobowiązań publiczno-prawnych.

Tabela 3. Skrócona macierz korelacji pomiędzy kategoriami stosowanych stawek podatku od nieruchomości

Zmienne	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇
X ₁	1,00						
X ₂	0,79	1,00					
X ₃	0,38	0,87	1,00				
X ₄	0,38	0,20	0,73	1,00			
X ₅	0,50	0,25	0,41	0,82	1,00		
X ₆	0,48	0,06	0,20	0,32	0,74	1,00	
X ₇	0,22	0,20	0,35	0,35	0,29	0,82	1,00

X₁ – podatek od pozostałych gruntów, X₂ – podatek od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, X₃ - podatek od gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych, X₄ - podatek od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, X₅ – podatek od budynków mieszkalnych lub ich części, X₆ - podatek od budynków zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym, X₇ - podatek od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, poziom istotności p = 0,05.

Źródło: obliczenia własne.

Nieco tylko niższe wskaźniki (zawierające się w przedziale 0,72 – 0,79) odnotowano dla takich grup nieruchomości, jak: grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, budynki i ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym, a ponadto w kategoriach pozostałe grunty i budynki. Dominują tu te kategorie nieruchomości, które wykorzystywane są przez podatników do prowadzenia działalności komercyjnej.

Kolejnym aspektem, który stał się przedmiotem analizy była weryfikacja poziomu stosowanych stawek podatkowych z podziałem na zobowiązania dotyczące osób fizycznych oraz prowadzących działalność gospodarczą.¹⁰ W tym celu ze zbiorowości generalnej wyodrębniono dwie skrajne grupy liczące po 10% populacji, w których stosowano odpowiednio najniższe oraz najwyższe stawki podatku od budynków mieszkalnych oraz gruntów zajętych na cele mieszkaniowe (tab. 3).

¹⁰ Zob. Płonka A., Wojewodziec T., Przychylność podatkowa gmin województwa małopolskiego, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 530, Ekonomiczne Problemy Usług nr 31, t. 2, 2009, s. 83-85.

Tabela 3. Opodatkowanie nieruchomości komercyjnych w gminach stosujących odmienne strategie w stosunku do nieruchomości wykorzystywanych na cele bytowe

Wyszczególnienie	Średnia stawka podatku od nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie opodatkowania:			
	gruntów		budynków	
	2007	2010	2007	2010
Najniższe stawki podatku od budynków mieszkalnych	0,47	0,56	12,24	13,56
Najwyższe stawki podatku od budynków mieszkalnych	0,65	0,69	16,51	16,59
Najniższe stawki podatku od pozostałych gruntów, w tym mieszkalnych	0,51	0,52	13,56	14,78
Najwyższe stawki podatku od pozostałych gruntów, w tym mieszkalnych	0,64	0,71	15,76	16,5

Źródło: obliczenia własne.

Gminy stosujące obniżone stawki podatku od nieruchomości wykorzystywanych na cele bytowe zdecydowały się równie preferencyjnie traktować podmioty gospodarcze działające na ich terenie. Z drugiej strony jednostki, w których obowiązywały najwyższe stawki dla gruntów i budynków mieszkalnych stosowały również relatywnie wysokie stawki w odniesieniu do opodatkowania gruntów i budynków wykorzystywanych w celach komercyjnych. Sytuacja taka świadczy zatem o pewnym poziomie spójności w realizowanej strategii podatkowej i względnym braku preferencji dla jednej grupy podatników kosztem innej.

Różnice pomiędzy dwoma skrajnymi grupami gmin wyodrębnionymi na podstawie wysokości stawek podatku od nieruchomości dla mieszkańców były znaczące zarówno w stosunku do opodatkowania gruntów, jak i budynków wykorzystywanych przez przedsiębiorców (por. tab. 3). Do interesujących spostrzeżeń prowadzi natomiast ich analiza w przekroju czasowym. Jakkolwiek różnice w 2007 r. były widoczne, to do wyraźnego ich zmniejszenia doszło w 2010 r. Stało się tak głównie na skutek podniesienia stawek przez gminy stosujące duże preferencje względem opodatkowania podmiotów gospodarczych. W okresie panującego kryzysu jednostki stosujące obniżone stawki zmuszone zostały do ich podniesienia w większym stopniu aniżeli podmioty, w których nieruchomości komercyjne opodatkowane były wyższymi stawkami, aby zapewnić zwiększone wpływy do budżetu. Pogarszające się

sytuacja makroekonomiczna wymusiła w większym stopniu dostosowania strategii podatkowej w gminach stosujących dotychczas bardziej preferencyjne stawki.

Podsumowanie

Gminy zostały przez ustawodawcę wyposażone w kompetencje w zakresie swobodnego kształtowania wysokości stawek podatku od nieruchomości. Ten przywilej powoduje, że władze gmin przejmują odpowiedzialność za prowadzenie polityki podatkowej na swoim obszarze, w tym szczególnie za kształtowanie wysokości wpływów podatkowych z jednej strony oraz wysokości obciążeń fiskalnych z drugiej.

Kształtowanie aktywnej polityki podatkowej nie jest dla gmin zadaniem łatwym z wielu względów. Trudno jest bowiem określić optymalny poziom opodatkowania, spełniający równocześnie kryterium akceptacji przez członków lokalnych społeczności oraz przedsiębiorców, a także zapewniający odpowiednio wysokie wpływy do lokalnego budżetu.

Gminy województwa małopolskiego stosowały zróżnicowane stawki podatku od nieruchomości, przy czym najliczniej reprezentowana była grupa jednostek, w których ustalone stawki kształtowały się w przedziale 80-100% wartości maksymalnych. Było tak zarówno w 2007 r., czyli w okresie szczytowej koniunktury gospodarczej (gdy wskaźnik rocznej dynamiki PKB według danych GUS ukształtował się na poziomie 106,8), jak i trzy lata później, w warunkach panującego kryzysu (wzrost PKB na poziomie 3,9%). Wprawdzie w 2010 r. nieznacznie zmalała liczba gmin stosujących maksymalne stawki, lecz ten spadek nie był znaczący. Jediną znaczącą zmianą było relatywne zmniejszenie stawek podatku od nieruchomości w zakresie budynków wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w 2010 r. Więcej gmin zdecydowało się wówczas stosować bardziej obniżone stawki, aby w ten sposób wspomóc lokalnych przedsiębiorców w okresie znacznego osłabienia koniunktury gospodarczej.

Przeprowadzone analizy wskazują, że gminy nie stosowały odmiennych strategii podatkowych w okresie prosperity i w czasie kryzysu. Świadczy to o tym, że założenia polityki podatkowej gmin oparte są w większym stopniu na zapewnieniu stabilnych wpływów do budżetu realizowanym przy pomocy indeksacji stawek podatkowych o wskaźnik inflacji, a nie na aktywnym reagowaniu na zmiany koniunktury gospodarczej.

Bibliografia:

- Fedorowicz Z., Polityka fiskalna, Wyd. Wyższa Szkoła Bankowa, Poznań, 1998.
- Jastrzębska M., Podstawy polityki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, Samorząd Terytorialny, nr 7-8/2000, s. 22-35.
- Kogut-Jaworska M., Zmienność dochodów podatkowych gmin a możliwości oddziaływania na gospodarkę lokalną w warunkach kryzysu, [w:] Nowe zarządzanie finansami publicznymi w warunkach kryzysu, S. Owsiak (red.), Wyd. PWE, Warszawa, 2011, s. 390-399.
- Płonka A., Wojewodziec T., Przychylność podatkowa gmin województwa małopolskiego, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 530, Ekonomiczne Problemy Usług nr 31, t. 2, 2009, s. 82-88.
- Podstawka M., Rudowicz E., Wykorzystanie wybranych podatków lokalnych w kreowaniu polityki fiskalnej gmin, Zeszyty Naukowe Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, seria Polityki Europejskie, Finanse i Marketing, nr 4(53)/2010.
- Satola Ł., Kryzys finansów publicznych z perspektywy społeczności lokalnej, Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, t. XIV, z. 4, Warszawa-Poznań-Białystok, 2012, s. 104-109.
- Skica T., Wołowicz T., Reško D., Stawki podatkowe jako instrument stymulujący rozwój gminy a założenia racjonalnej strategii podatkowej gminy, Samorząd Terytorialny, nr 12/2012, s. 39-57.
- Swianiewicz P., Finanse samorządowe. Koncepcje, realizacja, polityki lokalne, Wyd. Municipium, Warszawa, 2011.
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, Dz.U. z 2010 nr 95 poz. 613.

Summary:

Tax policy is one of the most important municipalities of activities related to the acquisition own incomes permitting the financing of local government statutory duties. In times of crisis, the importance of fiscal policy increases because of the limited possibilities to create other sources of income. Aim of this paper is to assess the diversity of tax policy conducted by municipalities in property tax rates. The results indicate a wide variation used by municipalities property tax rates. There were no significant differences in tax policy conducted in a period of dynamic growth and economic crisis.

Keywords: budget, community, property tax, self-government finance, tax policy.

Informacja o autorze:

Dr inż. Łukasz Satola

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Katedra Zarządzania i Marketingu w Agrobiznesie
Al. Mickiewicza 21
31-120 Kraków
tel. (0-12) 662 43 87
e-mail: lsatola@ar.krakow.pl